

מדת בדת

לע"נ מרן ר' ישראל מאיר
הכהן בן רבי אריה לייב זצ"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 218 פרשת כי תבא תשע"ו

בבא קמא קטו-ק"ט בבא מציעא ב-ג

שיעור חזק חיומי בדרך קצרה

מעמיד שמדובר שעקל בית הבד כרוך עליה שאינה נפסדת, אך לכאורה שנשברת היא ראויה עכשיו אך בנתגלתה אינה ראויה ואין לומר שהיא ראויה לזילוף שהרי שינוי שמים שהתגלו לא ישפכם ברה"ר ולא יגבל בהם טיט ולא ירובץ בהם את הבית ולא ישקה מהם את בהמתו או את בהמת חבירו, ויש לומר שיכול להעבירה במסנת ששינוי שיש גילוי במסנת ור' נחמיה אומר שזה רק כשהתחונה מגולה אך אם רק העליונה מגולה אין חשש כי ארס הנחש דומה לספוג וצף ועומד במקומו, אך יש לדחות שר"ל אומר בשם ריב"ל שר' נחמיה דיבר רק בלא עירבום אך אם עירבום לא מועיל סינון, ויש לומר שמניח משהו ושופה אותה בנחת, אך קשה שגם לר' נחמיה לא תורמים ששינוי שתורמים מטמא על טמא ומטהור על טהור ומטהור על טמא אך לא מטמא על טהור, ור' נחמיה סובר שגם מטמא על טמא לא תורמים אלא רק בדמאי, ויש לומר שגם בברייתא הזו מדובר בדמאי.

מה ששינוי שבשמן לא יעשה מפני הפסד כהן, לכאורה כמו ששמן ראוי להדליק גם יין ראוי לזילוף ואין לומר שלא מחשיבים את הזילוף שהרי שמואל אומר בשם ר' חייא ששותים מלוג בסלע ומזלפים מלוג בשתיים, ויש לומר שמדובר ביין חדש שלא מזלפים אותו ואין לומר שהוא יישן אותו כי חוששים שיבא בו לידי תקלה, ובשמן מדובר שהוא בכלי מאוס שלא יבא לתקלה, וביין אין להעמיד שניתן בכלי מאוס כי הוא רוצה לזלפו וודאי לא יניח בכלי מאוס.

ובתקלה נחלקו תנאים ששינוי בחבית יין תרומה שנטמאת, דף קטז לב"ש ישפכו הכל ולב"ה תיעשה זילוף, ואמר ר' ישמעאל בן ר' יוסי שהוא יכריע שבבית תיעשה זילוף ובשרה תשפך הכל, ויש אומרים שביין ישן תיעשה זילוף ובחדש תשפך הכל ואמרו לו שהכרעה שלישיית שלא אמרו התנאים הראשונים אלא הטעם שלך אין זה נקרא הכרעה.

לכאורה בהתנה עמו לא יועיל תנאו שיאמר לו שהוא משטה בו כמו ששינוי שמי שברח מבית האסורים והיתה מעבורת לפניו ואמר לבעליה קח דינר והעבירני יקבל רק שכרו כי הוא אומר משטה אני כך, ויש לומר שזה דומה לסיפא שאם אמר טול דינר זה בשכרך והעבירני נותן שכרו משלם ורמי בר חמא מבאר את ההבדל בין הרישא לסיפא שמדובר בציידי ששולה דגים מהים והוא אומר לו שהפסיד אותו מלהרויח דגים בזו.

המשנה אומרת מקרה נוסף ששטף נהר חמורו שהיינו אומרים שרק במקרה הראשון ישלם כיוון שהוא מפסיד את יינו בידים אבל חמורו שהוא לא מפסידו בידים ישלם לו רק שכרו, ואם היה כתוב את המקרה השני היינו אומרים שרק בזה בסתמא יקבל רק שכרו כיוון שאינו מפסידו בידים אך בינו שמפסידו בידים גם בסתמא ישלם לו את יינו.

רב כהנא שאל את רב מה הדין במקרה שירד להציל ושל עלה מעצמו, אמר רב שריחמו עליו מהשמים כמו רב ספרא שהלך בשיירא ונלוה אליהם אריה וכל יום היו צריכים לתת לו חמור אחד וכשהגיע תורו של רב ספרא הביאו לו את חמורו והאריה לו אכלו וקדם רב ספרא וזכה בו, ורב אחא מדפני שאל מדוע רב ספרא היה זקוק לזכות בו הרי הוא הפקירו רב על דעת האריה ולא לכל העולם אמר רבינא שרב ספרא עשה רק לרווחא דמילתא.

רב שאל את רבי במקרה שירד להציל ולא הציל אמר רבי האם זה שאלה אלא יש לו רק את שכרו, ורב הקשה ששינוי שמי ששכר פועל להביא עמוד ב כרוכ ופריש לחולה והלך והביא ומצא שמת החולה או שהבריא יקבל שכר שלם, ויש לחלק ששם עשה השליח את שליחותו ואילו בחמורו הוא לא עשה את שליחותו.

שנו בברייתא שאם היתה שיירא במדבר ועמד עליה גייס לטרופ ממנה מחשבים לפי הממון ולא לפי הנפשות ואם שכרו מי שידריכם בדרך ישלמו גם לפי נפשות אך לא ישנו ממנה החמרים והחמרים יכולים להתנות שמי שאבד לו חמורו יעמידו לו חמור אחר, ורק שלא בפשיעה אך בפשיעה לא מעמידים לו חמור אחר ואם אמר תנו לי ואני אשמור לא שומעים לו והחידוש הוא שגם אם יש לו חמור אחר שממילא הוא שומר עליו בכ"ז אינו יכול לטעון שאינו יכול לשמור שאדרבה הוא מוסר יותר עצמו לשמירה.

ספינה שהלכה בים ועמד עליה נחשול להטביעה והקילו ממשהא מחשבים לפי המשא ולא לפי הממון, ולא ישנו ממנה הספנים והספנים יכולים להתנות שמי שאבדה ספינתו יעמידו לו ספינה אחרת ורק שלא בפשיעה מעמידים ולא כשאבדה בפשיעה ואם פרש למקום שאין ספינות הולכות לא מעמידים והחידוש הוא שהלך בימי ניסן

דף קטו בעה"ב שאינו עשוי למכור כליו אינו צריך לפרט, ואמר רב אבהי שאין לחשוש שמא בכ"ז מכר כי היה צריך למעות שהרי יצא שם גניבה בעיר.

אם גנב ומכר ואח"כ הוכר הגנב אמר רב בשם ר' חייא שהדין עם הראשון, ור' יוחנן אמר בשם ר' ינאי שהדין עם השני, ורב יוסף סובר שאינם חולקים ור' יוחנן דיבר לפני יאוש, ור' חייא דיבר אחר יאוש, וכו"ע סוברים כרב חסדא שבגזל ולא התיאשו הבעלים רצה מזה גובה רצה מזה גובה, ואביי סובר שהם חולקים שהרי במתנות כהונה שהם כלפני יאוש שנינו שאם אמר מכור לי מעיה של פרה זו והיו בהם מתנות נותן לכהן ולא מנכה לו מהדמים אך אם לקח ממנו במשקל נותן לכהן ומנכה מהדמים, ואמר רב על זה שכל זה כששקל לעצמו אך אם שקל לו הטבח הדין הוא עם הטבח, ויש לדחות שהדין גם עם הטבח והחידוש הוא שלא נאמר שמתנות כהונה אינן נגזלות קמ"ל שכן, ואביי סובר שרב ור' יוחנן חולקים זה בדברי רב חסדא, ורב זביד אומר שמדובר שהתיאשו הבעלים כשזה הגיע לקונה ולא ברשות הגנב, ונחלקו שלרב קונה רק כשהשינוי רשות היה אחר יאוש ואם הוא היה לפני יאוש לא קנה הלוקח, ור' יוחנן סובר שקונה גם כשהשינוי רשות היה קודם יאוש, ורב פפא סובר שלכו"ע כשהגלימה בעין היא חוזרת לבעליה, ונחלקו שרב סובר שדינו של הקונה לקחת מהגנב ולא עשו בו תקנת השוק, ור' יוחנן סובר שדינו לקחת מבעה"ב ועשו בו תקנת השוק, אך קשה שחנן בישא גנב גלימה ומכרה וכשבא הנגזל לפני רב הונא הוא אמר לו התר משכונך, ורב הונא הוא תלמידו של רב וא"כ רואים שרב סובר שעשו תקנת השוק, ויש לומר שבמקרה של חנן בישא שאי אפשר לגבות ממנו זה כלא הוכר הגנב ולכן הקונה לא מפסיד.

רבא אומר שבגנב מפורסם לא עשו תקנת השוק וחנן בישא אמנם היה מפורסם ברעתו אך לא בגניבתו.

אם גנב ופרע בחובו או בהיקפו לא עשו תקנת השוק שאומרים לבעל חוב שלא נתת על דעת מעות אלו ובמקרה שנתנו משכונן של מאתיים במאה עשו תקנת השוק, ובמשכונן שוה בשוה לאמימר לא עשו תקנת השוק שאין הדרך למשכן כך ולמר זוטרא עשו תקנת השוק, ובמכר שוה בשוה עשו תקנת השוק ואם היה שוה מאה במאתיים לרב ששת לא עשו תקנת השוק ולרבא עשו תקנת השוק, ולהלכה בכל הנ"ל עשו תקנת השוק מלבד גנב ופרע בחובו ובהיקפו.

אבימי בר נאוי חמוי של רבינא היה נושה באדם אחד ד' וזו והוא גנב גלימה והחזיר את חובו ואז הלוח לו שוב ד' וזו ואח"כ התברר שהוא גנב את הגלימא וכשבא לפני רבינא הוא אמר שהפרעון הראשון זה גנב ופרע בחובו, והד' זו האחרים יקח את מעותיו ויחזיר את הגלימה ורב כהן הקשה שיתכן שאת הגלימא נתן עבור הראשונים ובמעות הנוספים הוא האמינו כמו שהאמינו בראשונים והתגלגל הדבר לפני ר' אבהו ואמר שהלכה כרב כהן.

נרשאה גנב ספר ומכרו לפפונאי בשמונים וזו והוא מכרן לבן מחוזא בכ"ק וזו ואח"כ הוכר הגנב ואמר אביי שיתן בעל הספר פ' וזו לאותו בן מחוזא והוא יתן לו את הספר ואותו בן מחוזא יקח מ' וזו מפפונאי ורבא מקשה שאם בלוקח מגנב עשו תקנת השוק ק"ו בלוקח מלוקח, ורבא אומר שבעל הספר יתן ק"כ וזו לאותו בן מחוזא ואח"כ יקח מ' וזו מפפונאי ופ' וזו מהגנב.

משנה אם בא אחד בחבית יין ובא אחר בחבית דבש ונסדקה חבית הדבש ושפך האחר יינו והציל את הדבש **עמוד ב** יקבל רק שכרו ואם התנה עמו שיציל את הדבש והוא יתן לו דמי יינו חייב לתת לו וכן אם שטף הנהר את חמורו ואת חמור חבירו וחמורו שוה מנה ושל חבירו מאתיים והניח את שלו והציל את של חבירו יקבל רק שכרו ואם התנה עמו שיציל את חבירו והוא ישלם את חמורו חייב לשלם לו. **גמרא** לכאורה קשה שיאמר בעל היין שהוא זכה בדבש מההפקר, וכן שנינו שאם היה טעון כדי יין ושמן וראה שהם נשברות לא יאמר שזה תרומה ומעשר על פירות שיש לו בביתו, ואם אמר לא אמר כלום, ורואים שכשהולך לאיבוד אין לו זכיה בזה ור' ירמיה מבאר שמדובר שכשעקל בית הבד כרוך על חבית הדבש ואינה נפסדת כל כך, ויש להקשות ששינוי לגבי מעשר שאם הוא נושא מעות ורואה שבא אנס לא יאמר שפירות מעשר שיש לו בביתו מחוללים על מעות הללו ואם אמר כך דבריו קיימים, יש לחלק שמדובר כשיכול להציל ואמנם אם יכול להציל לכתחילה יכול לחלל לכתחילה אלא שמדובר שיכול להציל רק ע"י הדחק, אך יש להוכיח מברייתא שאם היו עשר חביות של טבל טמא וראה שאחת מהם נשברת או שהתגלתה יכול לומר שהיא תרומת מעשר על חברותיה אך לא יעשה כך בשמן מפני הפסד הכהן ור' ירמיה

למקום תשרי והיינו אומרים שהוא הלך למקום שהוא רגיל קמ"ל שלא.

שנו בברייתא ששיירה שעמד עליה גייס ואחד ירד והציל הוא הציל לאמצע, ואם התנה שהוא מציל לעצמו זה לעצמו, ולכאורה אם הוא יכול להציל לכולם גם בסיפא נאמר שההצלה היא לכולם ואם אינו יכול להציל גם כשלא התנה זה ילך אליו, ורמי בר חמא מבאר שמדובר בשותף ובמקרה כזה שהוא חולק שלא לדעת חבירו וזה תלוי אם התנה הוא חולק לעצמו ואם לא ילך לכולם, ורבי אומר שמדובר כאן בפועלים וכדברי רב שפועל יכול לחזור בו בחצי היום א"כ כשלא התנה זה כברשותו של בעה"ב ואם התנה זה שלו שדורשים מהפסוק כי לי בני ישראל עבדים ולא עבדים לעבדים, ורב אשי אומר שמדובר יכול להציל ע"י הדחק אם גילה דעתו זה שלו ואם לא זה לכולם.

משנה מי שגזל שדה מחבירו ונטלוה מסיקים כשזה מכת מדינה אומר לו הרי שלך לפניך ואם באו מחמת הגזלן הוא חייב להעמיד שדה אחרת. **גמרא** ר"נ בר יצחק אומר שמי ששונה מסיקים אינו שיכוש שכתוב יירש הצלצל והתרגום הוא יחסנייה סקאה, וכן מי ששונה מצייקים אינו שיכוש שכתוב במצור ובמצוק.

לכאורה בנטלו מחמת הגזלן אם אנסו רק קרקע זו ניתן כבר לדייק מהרישא שרק במכת מדינה אינו חייב ואם אנסו עוד זה פשוט שאינו חייב, ויש לומר שמדובר שהוא הראה לשליח המלך וללשונא בתרא מדובר שאנסוהו ואז הראה לשדה חבירו והראה גם קרקע זו.

אדם אחד הראה על כרי החיטים של ריש גלותא וחייבו ר"נ לשלם ורב יוסף ישב מאחורי רב הונא בר חייא שישב לפני ר"נ ורב הונא שאל את ר"נ אם פסק מהדין או רק מקנס, אמר ר"נ שזה משנה מפורשת שאם מחמת הגזלן חייב להעמיד שדה אחרת והעמידו את המשנה שהוא הראה עליה ואחר שיצא ר"נ שאל רב יוסף מה הנ"מ אם זה דין או קנס,

דף קיז אמר רב הונא שאם זה דין ניתן ללמוד מזה למקרים אחרים ואם זה קנס אין ללמוד מכאן וכן מוכח שמקנס לא לומדים שכתוב בברייתא שבראשונה אמרו המטמא והמנסך, חזרו לומר אף המדמע משמע שרק כשחזרו ואם לא לא קונסים ואז לא לומדים משם, ויש לדחות שבתחילה חששו להפסד מרובה ולא להפסד מועט ואח"כ חזרו לומר שגם להפסד מועט חששו, אך יש להוכיח ממה ששנה אביו של רב אבין שבתחילה אמרו המטמא והמדמע וחזרו לומר אף המנסך משמע שמקנס לא לומדים, ויש לדחות שבתחילה סברו לגבי מנסך כרב אבין שאומר ברוק חץ מתחילת ד' לסוף ד' וקרע שיאיים בהליכתו פטור שעיקרה היא צורך הנחה והוא מתחייב בנפשו, ואח"כ אמרו כר' ירמיה שאומר לגבי גנב שמתחילה קנאו בהגבהה והוא מתחייב בנפשו רק בשעת ניסוך.

רב הונא בר יהודה הגיע לבי אביוני ופגש את רבא והוא אמר לו האם הגיע מעשה לידך אמר לו שהיה מקרה שעכו"ם אנסו יהודי והוא הראה בשל שדה חבירו הוא פטור ואם נשא ונתן ביד הוא חייב, ואמר רבה שאם הראה מעצמו זה כנשא ונתן ביד.

אדם אחד שאנסוהו עכו"ם הראה על חמורו של רב מרי בר רב פנחס בן רב חסדא ואמרו לו שישא עמם לבית המלך וכשבא לפני רב אשי הוא פטר אותו ואמרו התלמידים הרי הוא נשא ונתן ביד אמר רב אשי שחייב רק כשלא העמידו אותו על כך אך במקרה זה הם העמידו אותו לישא עבורם והוא כבר כשורף, ור' אבהו הקשה לרב אשי ששינוי שאם אמר האנס הושט לי פגיע עמיר זה או אשכול ענבים זה והושיט לו חייב, ויש לומר שמדובר שם שעמד בעברו השני של הנהר וכן מדויק שכתוב הושט לי ולא כתוב תן לי.

שני אנשים חלקו על מכמורת וכל אחד אמר שלי היא הלך אחד מהם מסרה לשליח המלך ואמר אב"י שהוא יכול לומר שלי מסרתי אמר רבא שאין בכוחו לכך אלא יש לנדוהו עד שיביא את זה ואז ידונו ב"ד בזה, **אדם אחד** רצה להראות על חבנו של חבירו ובא לפני רב אמר לו אל תראה אל תראה והוא אמר אראה ואראה ורב כהנא שישב לפני רב שבר מפרקתו וקרא עליו רב בנין עולפו שכבו בראש כל חוצות כתוא מכמור כמו תוא שנפל למלכות לא מרחמים עליו כך לא מרחמים על ממון ישראל שנפל לידם, אמר רב כהנא לרב שעד עכשיו שלטו כאן הפריסים שאינם מקפידים על שפירות דמים ועכשיו שולטים כאן היוונים שאומרים שהרוצח יהרג, אמר לו רב עלה לא"י וקבל על עצמך שלא תקשה לר' יוחנן ז' שנים וכשעלה לא"י ראה שר"ל מסדר לתלמידים את דברי ר' יוחנן, אמר להם רב כהנא היכן ר"ל אמרו לו מדוע אתה צריך לו אמר להם קושיות ותירוצים וספורו לר"ל והוא אמר לר' יוחנן שארי עלה מבבל שיעיין עליו בשיבה ולמחרת הושיבוהו בשורה הראשונה לפני ר' יוחנן וכשלמד ר' יוחנן שמועותיו לא הקשה כלום והושיבוהו בשורה האחרונה ואמר ר' יוחנן לר"ל ארי שאמרת נעשה שועל, אמר רב כהנא יהי רצון שהשבע שורות שהעבירוני יהיו כמו שבע שנים שאמר רב ואז כשאמר ר' יוחנן שמועותיו הקשה לו רב כהנא ור' יוחנן ישב על ז' שטיחים ועל כל שמועה שהקשה לו רב כהנא הורידו לר' יוחנן שטיח אחד עד שהורידו את כל השטיחים מר' יוחנן והוא ישב על הארץ וגביני עיניו של ר' יוחנן הסתירו את עיניו ואמר ר' יוחנן שיגלו את עיניו וכשגילו אותן במכחול של כסף ראה

ששפתי רב כהנא פתוחות והוא חשב שהוא מגחך עליו וחלשה דעתו של ר' יוחנן ורב כהנא נפטר ולמחרת אמר ר' יוחנן לתלמידיו האם ראיתם את מה שעשה רב כהנא אמרו לו שכך הוא דרכו ונכנס ר' יוחנן למערת קבורתו וראה שנחש מקיפה אמר ר' יוחנן נחש נחש פתח פתח ויבא הרב לתלמידו ולא פתח אמר ר' יוחנן יכנס חבר לחברו ולא פתח אמר ר' יוחנן יכנס התלמיד לרבו ואז פתח את פיו והתפלל עליו והעמידו לתחיה אמר לו ר' יוחנן אילו ידעתי שכך דרכך לא הייתי מצטער על כך אך תבא אלי עכשיו אמר רב כהנא אם תתפלל שלא אחזור לקבר אחזור ואם לא עדיף שאשאר כאן שלא יעשה לי נס עוד פעם, ור' יוחנן העירו והעמידו ושאל ממנו את כל ספקותיו והוא פשט לו ועל זה אמר ר' יוחנן שחשבתי שהתורה היא של א"י ועכשיו אני רואה שהיא של בני בבל.

אדם אחד הראה על בגד משי של ר' אבא וישבו ר' אבהו ור' חנינא בר פפי ור' יצחק נפחא וישב אצלם ר' אילעא וחשבו לחייבו כמו ששינוי שאם דן את הדין זיכה את החייב וחייב את הזכאי טימא את הטהור וטיהר את הטמא מה שעשה עשוי וישלם מביתו אמר להם ר' אילעא שרב אמר שחייב רק בנשא ונתן ביד, אמרו לו שילך לפני ר"ש בן אליקים ור"א בן פדת שהם דנים דין גרמי והוא חייב מהמשנה שאם מחמת הגזלן חייב להעמיד שדה אחרת והעמדנו שמדובר שהראה לעכו"ם.

אצל אדם אחד היה מופקד כוס של כסף וכשבאו אליו גנבים הוא לקח והביאה להם ורבה פטר אותו ואב"י הקשה שזה מציל עצמו בממון חבירו, ורב אשי אומר שיש לבדוק שאם הוא אדם אמיד א"כ הגנבים הגיעו בגללו ואם אינו אמיד א"כ הם הגיעו בשביל הכוס של כסף.

אצל אדם אחד היה מופקד ארנק של מעות פדיון שבויים וכשהגיעו אליו גנבים הוא לקחה והביא להם ורבה פטר אותו ואב"י הקשה שהוא מציל עצמו בממון חבירו אמר לו רבה שאין לך פדיון שבויים גדול מזה.

אדם אחד העלה חמורו למעבורת כשהיו אנשים בה והוא רצה להטביע את המעבורת ואדם אחד דחף את החמור למים והוא טבע ורבה פטר אותו, אמר לו אב"י שהוא מציל עצמו בממון חבירו אמר רבה שהחמור היה רודף ורבה לשיטתו שאם רדף אחר חבירו להרגו ושבר כלים בין של נרדף בין של כל אדם פטור כי הוא מתחייב בנפשו ונרדף ששבר כליו של רודף פטור שאין הממון חביב מגופו אך של כל אדם הוא חייב כי אסור להציל עצמו בממון חבירו ורודף שרדף אחר ורודף ושבר כלים בין של רודף בין של כל אדם פטור אך לא מהדין אלא שאם היינו מחייבים אף אדם לא היה מוכן להציל את חבירו מהרודף.

משנה אם שטף נהר את הקרקע אומר לו הרי שלך לפניך. **גמרא** שנו בברייתא שלר"א בגזל שדה ושטפה נהר חייב להעמיד לו שדה אחרת ולחכמים אומר לו הרי שלך לפניך, נחלקו שר"א דרש בפסוק בריבוי ומיעוט שכתוב וכחש בעמיתו זה ריבוי, בפקדון זה מיעוט, ומכל אשר ישבע עליו לשקר הוא ריבוי, וריבה הכל ומיעט שטרות ורבנן דרשו בדרך כלל פרט וכלל וכחש כלל בפקדון פרט מכל אשר כלל ודנים כעין הפרט שזה דבר המיטלטל וגופו ממון להוציא קרקעות שאינם מיטלטלין ועבדים הוקשו לקרקעות ושטרות שאין גופם ממון.

שנו בברייתא שר"א סובר בגזל פרה ושטפה נהר שמשלם לו פרה וחכמים סוברים שאומר לו הרי שלך לפניך, ומבאר רב פפא שנחלקו במקרה שגזל פרה מחבירו ורביצה שם פרה,

דף קיח ושטפה הגנה והם נחלקו לשיטתם שלר"א קרקע נגזלת ולחכמים קרקע אינה נגזלת.

משנה מי שגזל את חבירו או שלוה ממנו או שהפקיד אצלו בישוב לא יחזיר במדבר ואם לזה על מנת להחזיר במדבר יכול להחזיר במדבר. **גמרא** יש להקשות שבברייתא שנינו שהלוה משלם בכל מקום, ואבידה ופקדון משתלמים רק במקומם, ואב"י מבאר שמלוה ניתנת להתבע בכל מקום אך אבידה ופקדון נתבעים רק במקומם.

לכאורה כשהתנה פשוט שיחזיר לפי מה שהתנה, ויש לומר שהחידוש הוא כשבקש ממנו שיהיה בפקדון אצלו כי הוא צריך ללכת למדבר, ואמר לו שהוא גם הולך לשם אם הרצה אחזיר לך שם.

משנה מי שאמר לחבירו גזלתך הלוייתני אצלי ואיני יודע אם החזרתי או לא חייב לשלם, אך אם אמר איני יודע אם גזלתך או הלוייתני או הפקדת אצלי פטור. **גמרא** רב הונא ורב יהודה סוברים שאם אמר הלוייתך מנה והנתבע אומר איני יודע הוא חייב שברי ושמה ברי עדיף, ור"נ ור' יוחנן סוברים שפטור שמעמידים את הממון בחזקת בעליו, לכאורה יש להוכיח מדברי המשנה שאמר איני יודע אם הלוייתני פטור, ואם מדובר שאינו תובעו א"כ מדוע ברישא הוא חייב אלא שמדובר שהוא תובעו ובכ"ז באומר איני יודע פטור, ויש לדחות שאכן אינו תובעו וברישא מדובר שהוא בא לצאת ידי שמים, וכן אמר ר' חייא בר אבא בשם ר' יוחנן שאם אמר מנה לי בידך והנתבע אומר איני יודע חייב אם בא לצאת ידי שמים.

משנה מי שגנב טלה מהעדר והחזירו ומת או נגנב הוא חייב באחריותו ואם לא ידעו הבעלים לא בגניבה ולא בהחזרה ומנו את הצאן וראו שהיא שלימה פטור הגנב. **גמרא** רב אומר שבגנב לדעת צריך דעת בהשבה ואם היה שלא לדעת מנין שמונו הבעלים את צאנם פטור את

הגנב, ומה שכתוב במשנה מנו את הצאן והיא שלימה זה מדובר על הסיפא כשלא ידעו בגניבה, ושמואל סובר שגם בגניבה לדעת מנין פוטר ומה שכתוב מנו את הצאן והיא שלימה מדובר על הרישא, ורב חסדא סובר שבגנב לדעת מנין פוטר ובגנב שלא לדעת מנין פוטר ומה שכתוב מנו את הצאן והיא שלימה זה הולך על הרישא שגנב לדעת, **עמוד ב** רבא מבאר בטעמו של רב חסדא כיון שהגנב הרגילה לפסיעות חיצוניות, אך קשה שרבא עצמו אמר שמי שראה שגונבים כבש מעדרו והוא צעק בקול והגנב השליכו ולא ראה אם החזירו או לא ומת או גנב חייב באחריותו, ולכאורה משמע אף כשגנב, ויש לומר שמדובר שלא מנה, ויש להקשות בדברי רב שרב אמר שאם החזירו לעדר שבמדבר יצא ורב חנן בר אבא מתרץ שרב מודה בטלה עם רקועים שהוא ניכר כשחזר.

לכאורה נחלקו בזה תנאים שר' ישמעאל סובר שמי שגנב טלה מהעדר וסלע מהכיס יחזיר למקום שגנב ור"ע סובר שצריך דעת בעלים, ולכאורה כולם סוברים כר' יצחק שאומר שאדם עשוי למשמש בכיסו כל שעה, ונחלקו התנאים בסלע שידעו שנעלם וא"כ נחלקו במחלוקת רב ושמואל, ובטלה נחלקו במחלוקת רב חסדא ור' יוחנן, ורב זביד מבאר בשם רבא שכולם סוברים כרב חסדא בשומר שגנב מרשות בעלים, ונחלקו בשומר שגנב מרשותו שר"ע סובר שכלתה שמירתו ור' ישמעאל סובר שלא כלתה שמירתו.

לכאורה נחלקו תנאים אם מנין פוטר שיש ברייתא שאם גזל מחבירו והבליע לו בחשבון שיצא, ויש ברייתא שלא יצא ולכאורה שני השיטות סברו כר' יצחק שאדם עשוי למשמש בכיסו כל שעה אלא שנחלקו אם מנין פוטר וא"כ יצא ידי השבה או שמנין אינו פוטר ולכן לא יצא, ויש לדחות שלכו"ע מנין פוטר אלא נחלקו בדברי ר' יצחק אם האדם ידע שגנב לו או שאינו יודע שגנב לו, ועוד י"ל שכולם סוברים כר' יצחק ובברייתא שיצא מדובר שהוא מנה והניח בכיסו והברייתא שלא יצא מדובר שהחזיר לידו וא"כ יתכן שהטיל לתיבה ולא מנה את המעות, ועוד י"ל שמדובר שמנה והניח בכיסו ובברייתא שיצא מדובר שלא היה לו כביס עוד מעות, והברייתא שלא יצא מדובר כשהיה לו עוד מעות בכיס.

משנה אין לקחת מרועים צמר חלב וגדיים וכן אין לקחת פירות משומרי פירות, אך מותר לקחת מנשים כלי צמר ביהודה וכלי פשתן בגליל ועגלים בשרון ובכולם שאמרו להטמין אסור, ומותר לקנות ביצים ותרנגולים בכל מקום. **גמרא** שנו בברייתא שאין לקחת מרועים עזים גדיים או גיזות ולא תלושים של צמר אך מותר לקחת מהם בגדים תפורים כי הם שלהם ומותר לקנות מהם חלב וגבינה במדבר אך לא בשוכ, ומותר לקנות מהם ד' וה' צאן וד' וה' גיזות אך לא שתי צאן ושתי גיזות ר' יהודה אומר שמותר לקנות מהם ביתיות אך לא מדבריות והכלל הוא שאם הרועה מוכר ובעה"ב מרגיש בכך מותר לקנות שהוא לא גולם ואם זה דבר שאין בעה"ב מרגיש בו אין לקנות מהם.

יש לדייק בברייתא שאם מותר לקנות ד' לכאורה ק"ו שמותר לקנות מהם ה' ורב חסדא מבאר שמותר ד' מתוך ה', וללישנא בתרא רב חסדא אמר שמותר ד' מעדר קטן וה' מעדר גדול.

לכאורה יש לדייק מהמשך הברייתא שד' וה' מותר אך ג' אסור ואח"כ כתוב ששתיים אסור משמע שג' מותר, ויש לומר שבכחושות מותר רק מד' אך בבריאות מותר גם ג' שבעה"ב מרגיש.

ר' יהודה מחלק בין ביתיות למדבריות והסתפקו אם ר' יהודה דיבר על הרישא והוא בא להחמיר שכתוב שמותר ד' וה', ור' יהודה אומר שמותר רק' בביתיות אך במדבריות אסור גם ד' וה' או שר' יהודה דיבר על הסיפא שכתוב ששתי צאן וגיזות אסור ור' יהודה אומר שרק ביתיות אסור אך מדבריות מותר לקנות מהם שתיים, ויש להוכיח שכתוב בברייתא שר' יהודה אומר שלוקחים מהם ביתיות ולא מדבריות ובכל מקום לוקחים מהם ד' וה' צאן,

דף קט"א א"כ מוכח שר' יהודה דיבר על הסיפא והוא בא להקל. **רבא** קנה זמורות מאריסו ואביי הקשה ששנינו שלא קונים עצים משומרי פירות אמר לו רבא שרק משומר פירות אסור שאין לו חלק בקרקע אך מאריס שיש לו חלק בפירות יש לומר שהוא מוכר משל עצמו.

שנו בברייתא שמותר לקנות משומרים שמוכרים כשהם יושבים והסלים לפנייהם והמאזניים לפנייהם ובכולם שאמרו לו הטמן אסור, ומותר לקנות מהם מפתח הגינה אך לא מאחורי הגינה.

רב אומר שמותר לקנות מגזלן רק כשהרוב משלו ושמואל סובר שמותר גם כשיש לו מיעוט משלו ורב יהודה הורה לאדא דיילא כדעת שמואל.

נחלקו רב הונא ורב יהודה אם מותר לאבד ממון של מסור בידים שממונו אינו חמור מגופו או שאין לאבד ממונו שאולי יהיה לו זרע כשר כמו שנאמר יכין רשע וצדיק ילבש.

אריסו של רב רב חסדא היה שוקל בדיק ונותן לו ושוקל ולוקח לעצמו, ורב חסדא סלקו וקרא על עצמו וצפון לצדיק חיל חוטא

כתוב בפסוק כי מה תקות חנף כי יבצע כי ישל אלוך נפשו ונחלקו רב הונא ורב חסדא אם הכוונה נפשו של נגזל שכתוב כן ארחות כל בוצע בצוע את נפש בעליו יקח או הכוונה נפשו של הגזלן, כמו שכתוב אל

תגזל דל כי דל הוא ואל תדכא עני בשער כי ה' יריב ריבם וקבע את קובעיהם נפש, והשני יבאר בפסוק נפש בעליו היינו של בעליו עכשיו והשני יבאר בקבע את קובעיהם נפש שזה מבאר את הסיבה שהקב"ה הורג את הגזלן מפני שגזלו את נפש הנגזל.

ר' יוחנן אומר שהגזלן את חבריו שוה פרוטה כאילו נוטל ממנו את נשמתו שכתוב כן ארחות כל בוצע בצע את נפש בעליו יקח, ועוד כתוב ואכל קצירך ולחמך בניך ובנותיך, ועוד כתוב מרמס בני יהודה אשר שפכו דם נקי בארצם, ועוד כתוב אל שאלו ואל בית הדמים על אשר המית את הגבעונים, וצריך פסוקים נוספים שהפסוק הראשון מדבר על נפשו של הגזלן ובפסוק השני לומדים שלוקח אף את נפש בניו ובנותיו, וזה משמע רק כשלא נתן דמים ומהפסוק מחמס בני יהודה לומדים שאף כשמשלם דמים ומשמע רק בידים ומהפסוק של שאלו לומדים אף בגרמא שהרי לא מצאנו ששאלו המית גבעונים אלא שהוא הרג את נוב עיר הכהנים שסיפקו להם מים ומזון ולכן נחשב לו כאלו הרגם.

שנו בברייתא שלוקחים מנשים כלי צמר ביהודה וכלי פשתן בגליל אך לא קונים מהן יינות שמנים וסלתות ולא קונים מעבדים ותינוקות, ואבא שאול אומר שאשה יכולה למכור בד' וה' דינר כדי לעשות כפה לראשה וכולם שאמרו להטמין אסור ומותר לקנות מגבאי צדקה בדבר מועט ולא מרובה ומותר לקנות מבדדין זיתים במדה ושמן במדה אך לא זיתים במועט ושמן במועט ורשב"ג אומר שמותר לקנות מנשים זיתים במועד בגליל העליון שלפעמים אדם מתבייש למכור על פתח ביתו והוא נותן לאשתו למכור.

כשרבינא הגיע למחוזא באו הנשים למכור לו כבלים ושירים וקיבל מהן אמר לו רבה תוספאה הרי שנינו שקונים מגבאי צדקה דבר מועט ולא מרובה אמר רבינא שדברים אלו נחשבים לבני מחוזא כדבר מועט.

משנה כובש שמוציא מוכין הן שלו ומה שהסרוק מוציא הן של בעה"ב כובס נוטל ג' חוטיין והם שלו ויותר מכך הן של בעה"ב וחוט שחור על לבן נוטל את הכל והן שלו, חייט שהשאיר חוט לתפור בו וכן מטלית ג' על ג' זה של בעה"ב ומה שחרש מוציא במעצד זה שלו ומה שמוציא בכשיל שמוציא חתיכות גדולות יותר זה של בעה"ב וכשעושה אצל בעה"ב גם הנסרים הם של בעה"ב. **גמרא** שנו בברייתא שמותר לקנות מוכין מכובס שהן שלו ומותר לכובס ליטול ב' חוטים העליונים והן שלו. **עמוד ב** אך לא ימתח לולאות יותר מכשיעור ג' חוטיין, ולא יסרוק את הבגד לאורך חוטי השתי אלא לאורך חוטי הערב, וישוה את הבגד לארכו ולא לרחבו ומה שכתוב בברייתא ב' חוטים ובמשנה כתוב ג' חוטים שבגסים ב' חוטים ובדקים ג' חוטים, ויש ברייתא שיסרוק לשתי ולא לערב והחילוק הוא שבסרבל שהוא לכבוד יסרוק לשתי ובגלימא יסרוק לערב.

מה שכתוב שלא ימתח יותר מג' חוטים הסתפק ר' ירמיה אם מה שמולך ומביא נקרא אחד או שהולכה נקרא אחד והבאה נקרא אחד ונשאר בחיקו.

מה שכתוב שמשוה לארכו ולא לרחבו וישנה ברייתא שלרוחב ולא לאורך, יש לחלק שבגלימא משוה לארכה ובחגורתו ישוה לרחבה.

שנו בברייתא שאין לקנות מוכים מסורק כי הם לא שלו ובמקום שנהגו שזה שלו מותר לקנות ומותר

לקנות מהם בכל מקום כר וכסת מלאים מוכים שמהם נפשך הוא קנה בשינוי.

שנו בברייתא שלא לוקחים מגרדי אירין צמר בקנה, נירין חוטים, פונקלין שהם חוטי ערב, ושייני פקעיות אך מותר לקחת מהם בגד מנומר בצבעים ערב ושתי טווי ואריג, ולכאורה אם לוקחים טווי ודאי מותר לקנות אריג, ויש לומר שמותר אף ארוג ללא טווייה.

שנו בברייתא שלא קונים מצבע אותות ודוגמאות ולא תלושים של צמר אך מותר לקנות בגד צבוע טווי ובגדים, ולכאורה אם מותר טווי ודאי מותר בגדים, ויש לומר שמותר אף בגדים שנעשו נמטי ללא טווייה.

שנו בברייתא שמי שנותן עורות לעבדן מה שמקצע ותולש זה של בעה"ב ומה שעולה משטף המים זה של העבדן.

ר' יהודה אומר שכובס נקרא קצרא שמה שמתקצר מהבגד הוא שלו, ואמר רב יהודה שהכל עולה למנין ג' אצבעות של חוטי תכלת ויצחק בני מקפיד עליהם ולוקח אותם.

חייט שהשאיר מחוט כדי לתפור הוא שלו ואמר רב אסי ששיעורו הוא מלא מחט חוץ למחט, והסתפקו בדבריו אם חוץ למחט כמלא מחט או כל שהוא, ויש להוכיח בברייתא שחייט שהשאיר מהחוט פחות מכדי לתפור בו ומטלית שהיא פחות מג' על ג', כשבעה"ב מקפיד על כך זה של בעה"ב ואם אינו מקפיד זה של החייט, וזה מובן אם נאמר שמשאיר חוץ למחט כמלא מחט ופחות מזה ראוי ללולאות אך אם נאמר שחוף למחט היינו משהו א"כ למה ראוי פחות מכאן אלא ודאי שכונות רב אסי שחוף למחט כמלא מחט.

יש ברייתא שמה שחרש מוציא במעצד ונפסק במגירה הוא של בעה"ב ומה שיוצא ממקדח ורהיטני ונגרר במגירה הוא של החרש ואמר רבא שבמקומו של התנא של המשנה היו שני גרזנים לגרול

קוראים כשיל ולקטן קוראים מעצד ובמקומו של התנא של הברייתא היה אחד וקראו לו מעצד.

המסתת אבנים אין בו משום גזל והמפסגים אילנות וגפנים והנוקפים קוצים והמנכשים זרעים ועודרי יקות, כשבעה"ב מקפיד יש בהם משום גזל ואם אינו מקפיד זה שלו, ור' יהודה אומר שבכישות וחזיו אין בהם גזל ובמקום שמקפידים עליהם יש גזל, ורבינא אומר שהעיר מתא מחסיא זה מקום שמקפידים.

ת.ו.ש.ל.ב.ע.

מסכת בבא מציעא

דף ב משנה שני אנשים שאוחזים בטלית ואחד מהם אומר אני מצאתיה והשני אומר אני מצאתיה וכל אחד אומר כולה שלי, כל אחד מהם ישבע שאין לו בה פחות מחציה ויחלקו את הטלית, אם אחד אומר כולה שלי והשני אומר חציה שלי האומר כולה שלי ישבע שאין לו בה פחות מג' חלקים והאומר חציה שלי ישבע שאין לו בה פחות מרבע, האומר כולה שלי יטול ג' חלקים והשני יטול רבע, שני אנשים שרוכבים על בהמה או שאחד רוכב והשני מנהיג וכל אחד אומר כולה שלי כל אחד מהם ישבע שאין לו בה פחות מחציה ויחלקו את הבהמה, וכשהם מודים או שיש להם עדים יחלקו ללא שבועה. **גמרא** יש להקשות מדוע המשנה אומרת שכל אחד אומר אני מצאתיה וכל אחד אומר כולה שלי הרי ניתן לומר שאמר כל אחד אני מצאתיה ורדאי הכוונה כולה שלי, יש לומר שאם היה כתוב רק אני מצאתיה היינו אומרים שכוונתו ראייתה והוא קונה בראיה בלבד אף שלא הגיע לידו, לכן כתבו כולה שלי שראיה לבדה אינה קונה, אך אין צד שראיה מספיקה שהרי רבינא למד מהפסוק ומצאתה דוקא שבאה לידו ויש לומר שאכן התורה קראה ומצאתה שבאה לידו אך כאן היינו אומרים שהאדם התכוון למציאה אף שרק ראה ולא באה לידו לכן כתבה המשנה לשון נוספת כולה שלי שראיה לבדה אינה מספיקה, אך קשה שיכתבו כולה שלי ואין צורך לכתוב אני מצאתיה, ויש לומר שאם היה כתוב כולה שלי א"כ בכל מקום מצאתיה הכוונה ראייתה ומספיק ראה לבדה לכן כתבו כולה שלי שמהלשון המיותר לא למוד שראיה לבדה אינה קונה, אך קשה שאי אפשר לומר שמדובר במקרה אחד שהרי כתוב פעמיים זה אומר אני מצאתיה וזה אומר אני מצאתיה זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי, ואמר רב פפא או רב שימי בר אשי או כדי שברישא במשנה מדובר במציאה ובסיפא מדובר במקח וממכר **עמוד ב** ויש צורך לכתוב את שניהם שאם היה כתוב מציאה היינו אומרים שרק במציאה הטילו חכמים שבועה עליו כי הוא מורה היתר לעצמו שחבירו אינו מפסיד כלל אלך ואתפוס ואתחלק עמו, אך במקח וממכר שאין לומר כך לא יצטרכו שבועה, ואם היה כתוב מקח וממכר היינו אומרים שהטילו עליו שבועה שהוא מורה היתר שכמו שחבירו נותן דמים כך הוא נותן דמים ועכשיו שאני צריך את זה אקחיה אני וחבירי יטרח ויקנה במקום אחר אך במציאה שאין לומר כך לא יטילו שבועה.

במקח וממכר קשה שנראה ממי קיבל המוכר דמים, ויש לומר שקיבל כסף משניהם ומאחד מדעתו ומהאחר בעל כרחו אך אינו יודע ממי מדעתו וממי בעל כרחו.

לכאורה משנתנו לא כדעת בן ננס שאומר בחנוני על פנקסו שאי אפשר להטיל שבועה שזה על שני אנשים שודאי יגיעו לידי שבועת שוא, ויש לומר שדוקא בחנוני ודאי יש שבועת שוא אך כאן השבועה היא שאין לו בה פחות מחציה ויתכן שזה לא שבועת שוא ששניהם הגביהו יחד.

לכאורה משנתנו לא כדעת סומכוס שאומר שממון המוטל בספק חולקים ללא שבועה, ואמנם גם כרבנן אי אפשר להעמיד שהם אומרים שהמוציא מחבירו עליו הראיה, אך לרבנן יש לומר שכשאחד תופס לא מוציאים ממנו אך כאן ששניהם תופסים יחלקו בשבועה, אך לסומכוס קשה אם במקום שאחד תופס חולקים ללא שבועה כ"ש כששניהם תופסים שיחלקו ללא שבועה, ויש לומר שמשנתנו אף כסומכוס והוא אמר שחולקים ללא שבועה בשמא ושמא אך בכרי וברי צריך שבועה, ולרבה בר רב הונא שאומר שסומכוס דיבר גם בכרי וברי יש לבאר שסומכוס אמר שחולקים במקום שיש דרא דממונא אך כשאין דרא דממונא מודה סומכוס שלא יחלקו, אך יש לדחות שזה ק"ו שאם כשיש לכל אחד דרא דממונא,

דף ג שניתן לומר שכולה שלו או כולה שלו בכ"ז אמר סומכוס שיחלקו בלי שבועה ק"ו במקום שאין לכל אחד דרא דממונא וניתן לומר שהיא של שניהם שיחלקו בלי שבועה, ויש לומר שמשנתנו היא גם כסומכוס והשבועה היא מדרבנן כדברי ר' יוחנן שזה תקנת חכמים שלא יהיה כל אחד תוקף טליתו של חבירו ויאמר שלי היא.

לכאורה משנתנו לא כדעת ר' יוסי שאומר בשנים שהפקידו אצל אחד אחד מנה והשני מאתיים וכל אחד אומר שהמאתיים שלו שלרבנן המנה השלישי יהיה מונח, ור' יוסי אומר א"כ מה הפסיד הרמאי והכל יהא מונח וגם כאן נאמר מה הפסיד הרמאי, אך יש להקשות שגם לרבנן הטלית היא כמו המנה השלישי שזה ספק של מי היא, ויש לומר שלרבנן מובן כיון שהמנה הוא ודאי של אחד מהם אך כאן שניתן לומר

שהטלית שלשניהם לכן יחלקו בשבועה, אך לר' יוסי שאמר שברור לנו שהמנים הראשונים הוא של כל אחד ובכ"ז קונסים ויהא מונח א"כ כאן שיתכן שהטלית היא ודאי רק של אחד ונאמר יהא מונח, ויש לומר שמשנתנו גם לר' יוסי ושם יהא מונח כי אחד מהם ודאי רמאי אך כאן אין ודאי רמאי שיתכן ששניהם הגביהו יחדיו או ששם קנס ר' יוסי כדי שיודה הרמאי אך כאן אין הפסד כדי שיודה אך זה מובן רק במציאה ולא במקח וממכר אלא יש לבאר רק כמו התירוף הראשון שכאן אין ודאי רמאי.

בין לרבנן ובין לר' יוסי יש להקשות מדוע בחנוני על פנקסו שניהם נשבעים ונוטלים ולא אומרים שיהא מונח שהרי ודאי יש רמאי, ויש לומר ששם טוען החנוני לבעה"ב אני עשיתי את שליחותך ונתתי לפועל מה יש לי עמו אף שישבע לי איני מאמינו בשבועה אך אתה שהאמנת לו שלא אמרת לי תן לו בעדים והפועל אומר לבעה"ב אני עבדתי עבורך מה יש לי עם החנוני אף שישבע לי איני מאמינו בשבועה אתה האמנת לו לכן ישבעו שניהם ויקחו ובעה"ב.

ר' חייא שנה שאם תבע מנה לי בידך והנתבע אומר אין לך בידי כלום והעדים מעידים שהוא חייב לו חמישים זוז יתן לו חמישים זוז וישבע על השאר שהודאת עצמו אינה חמורה יותר מעדים, ויש להוכיח ממשנתנו ששנים אוחזים בטלית ואומר כל אחד אני מצאתיה והרי אנו עדים שמה שתופס כל אחד הוא שלו וכתוב שישבע, ולכאורה יש לבאר את הק"ו שעדים יותר מהודאת פיו, שבהודאת פיו יש סברא שהתורה מטילה שבועה כדברי רבה שהתורה חייבה שבועה במודה במקצת כיון שיש חזקה שאין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו והוא רצה לכפור בכל אלא שאינו מעיז, **עמוד ב** והוא רצה להודות בכל אלא שהא רוצה להשתמט עד שיהיה לו כסף לשלם לו והתורה מטילה עליו שבועה כדי שיודה בכל, אך בעדים אין את הסברא הזו וא"כ לא ישבע ובכ"ז יש ק"ו שאם פיו שלא מחייב ממון מחייב שבועה עדים שמחייבים ממון ודאי שמחייבים שבועה, אך קשה שפיו ודאי מחייבו ממון שהרי הודאת בעל דין היא כמאה עדים, ויש לבאר שממון הכוונה קנס ופיו לא מחייבו קנס אך הוא מחייב שבועה א"כ עדים שמחייבים קנס ודאי יחייבו שבועה, אך יש לפרוך שפיו מחייבו קרבן ועדים לא מחייבים קרבן, ויש לומר שר' חייא סובר כר"מ שעדים מחייבים קרבן מק"ו ששנינו שאם אמרו לו שנים אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי לר"מ חייב קרבן ולחכמים פטור ור"מ אמר שאם עדים מביאים למיתה חמורה ק"ו שיחייבוהו קרבן הקל, אמרו חכמים שהוא יכול לומר מזיד הייתי, אך יש לפרוך שפיו מחייב חומש, אך יש לומר שר' חייא סובר כר"מ שכמו שעדים מחייבים קרבן מק"ו כך הם יחייבו חומש מק"ו, אלא יש לפרוך שבפיו אין הכחשה והזמה ובעדים יש הכחשה והזמה אלא יש ללמוד שעדים יחייבו שבועה ק"ו מעד אחד שלא מחייב ממון ומחייב שבועה עדים שמחייבים ממון ודאי יחייבו שבועה, אך יש לפרוך שעד אחד מחייב שבועה על מה שהוא מעיד ואין ללמוד שעדים יחייבו שבועה על מה שאינם מעידים.